Скорочено,

За виданням 1973 року

Переклад В. Митрофанова

На одній з тихих лондонських вулиць жила собі родина Дарлінгів. Зрозуміла річ, були в ній тато й мама Дарлінги, а також Венді, Майкл та Джон — їхні діти. Ще була в дітей няня, треба сказати, дещо незвичайна,— такі не часто доглядають дітей,— Нана, собака з породи сенбернарів.

Нана і діти найбільше любили той час, коли їх укладали спати. А любили вони його ось чому: як тільки діти залишалися у кімнаті самі, найстарша дівчинка Венді починала розказувати казки. Казки йшли одна за одною і мали спільного героя: звали його Пітер Пен, і жив він у Неможливій Країні. Неможлива Країна — то був чарівний край, де жили русалки та індіяни, феї і, звичайно ж, бандити-пірати. Венді розповідала про все дуже цікаво, і діти не сумнівалися в тім, що казки її — щира правда, а ніякі не вигадки.

Джон та Майкл найбільше любили історії про піратів, а тому вони любили в піратів бавитись: хлопці раз у раз починали люті двобої на мечах. Джон та його брат уявляли себе Пітером Пеном і головним його ворогом, піратським капітаном, на ім'я Гак. Билися вони так само завзято, як це робили герої казок у Венді. Дерев'яні шаблі ламалися, хлопці падали, набиваючи синці йгулі, гуркочучи стільцями й шафами...

Врешті тато сказав, що йому це набридло. Він сказав, що не схвалює розповідей Венді і хай діти стережуться — лишень він іще хоч раз почує про того Пітера Пена! Але все-таки як

покласти край тим піратським казкам раз назавжди? Адже самими погрозами дітей не переконаєш. Думали-думали тато з мамою і зрештою надумали.

— Венді вже зовсім доросла,— сказав тато дітям.— Від завтрашнього дня Венді спатиме окремо. Сьогодні ви востаннє спите всі троє разом, в одній дитячій кімнаті. Зрозуміло?

Ясно, що^така новина дуже засмутила здружену трійцю. А хлопці взагалі були в розпачі, бо розуміли, що без Венді вони більше не почують жодної розповіді про Пітера Пена. Та справа на цьому не закінчилася. Щоб підкреслити остаточність свого рішення, тато Дарлінг сказав, що Нана йому теж набридла і взагалі діти не такі вже й маленькі, щоб за ними стежити, наче за немовлятами.

— Та я у вашому віці...— почав тато улюблене речення всіх дорослих, але не доказав його, змахнув рішуче рукою і звелів прив'язати Нану в саду біля будинку на цілу ніч.

Тато й мама простежили, щоб того вечора діти полягали вчасно — кожен до свого ліжка, побажали їм на добраніч і пішли до себе. Діти мовчали, позаповзавши під ковдри, Нану прив'язали на подвір'ї внизу — настрій у всіх був, як ви розумієте, не з найліпших. Але тієї ж миті, коли всі вже зовсім засумували, сталося диво.

До кімнати влетів — хто б ви думали?—Пітер Пен!

Йому давно вже сподобалося прилітати сюди; таємно, не з'являючись дітям на очі, він приходив до них і слухав оповіді про себе. Одного лиш разу Пітерові не поталанило. Він влетів до кімнати, коли ще дітей там не було, і не квапився стати невидимим. Але Нана, не помічена ним, стрибнула на

непроханого гостя, а коли той кинувся навтьоки, вкусила його за тінь і віддерла тінь від Пітера Пена. Пітер лиш встиг помітити, де собака ховає його тінь, і з тим повернувся до Неможливої Країни. Зате решта відвідин пройшла без пригод. Щовечора він прилітав і, зіщулившись на підвіконні, слухав про себе історії й сумував за втраченою тінню. Останнім часом разом із Пітером прилітала маленька фея з золотими крильцями — Дзінь Белл. Вони завжди знали про все, що діється в будинку Дарлін-гів, дуже близько брали до серця дитячі клопоти.

Коли Пен та Белл дізналися, що Венді більше не житиме в дитячій кімнаті, то спершу засмутилися, а потім у голові Пітера з'явився цікавий план.

Отже Пітер Пен став перед дітьми власною особою. Можете собі уявити, як вони зраділи, побачивши улюбленого героя усіх своїх казок. Пітер показав їм, де заховано його тінь, — Венді знайшла її і пришила йому до п'ят. А поки дівчина поралась, пришиваючи тінь, він розповів дружній трійці — Майклові, Джону та Венді — про свій задум. Фея Дзінь Белл, казав він, допоможе його здійснити: Пітер вірив, що у неї добре серце.

— Ми полетимо всі разом до Неможливої Країни, і там ви розповісте кілька цікавих історій моїм товаришам, Загубленим хлопцям,— сказав Пітер Пен і лукаво підморгнув.— Дзінь Белл нам допоможе — в неї є особливий пил, що допомагає літати! Але найбільше нам допоможе бажання швидше потрапити в Неможливу Країну.

Ця думка припала до душі Венді, та вона занепокоїлась, чи зможуть її менші братики — Майкл та Джон — витримати таку далеку мандрівку. Але Пітер Пен лиш руками змахнув — про що тут, мовляв, балакати!

За кілька годин троє менших Дарлінгів вже вміли літати. Це взагалі дуже нескладна справа — для тих, що вірять у свої сили і в пил феї Дзінь Белл. Але, звичайно, зуміє полетіти тільки той, хто шанує друзів і завжди говорить лише правду.

Була вже пізня ніч, коли вікно дитячої кімнати відчинилось так раптом, наче зсередини дмухнув сильний вітер. З вікна вилетіли чотири постаті, з яких три були в піжамах, а в четвертій легко можна було пізнати Пітера Пена.

Фея Дзінь Белл випурхнула трохи раніше.

Була темна й тиха ніч, і ніхто не зрозумів, чому це внизу так люто гавкає Нана.

...А тим часом у Неможливій Країні на своєму кораблі, що похитувався на хвилях, готовий до нових розбійницьких нападів, стояв капітан Гак і сердито буркотів, згадуючи Пітера Пена, найлютішого свого ворога. Вони вже не раз сходились у поєдинках, та завжди щастя бувало на боці Пітера. Одного разу у фехтувальному двобої капітан втратив півруки,— Пітер Пен відрубав її одним змахом шаблі. З того часу капітана й почали прозивати Гак, бо на місці, де в нього була колись ліва долоня, стирчав тепер здоровенний залізний гак, яким він користувався досить вправно, принаймні у бійках.

Але Пітер Пен дошкулив піратові не тільки тим, що вкоротив йому руку,— він ще й кинув її крокодилові. А тому так припало до смаку капітанове м'ясо, що відтоді він завжди чатував у засідці біля корабля Гака, сподіваючись дістати колись і решту капітанського тіла.

Та, на Гакове щастя, ненажерливий крокодил ковтнув колись і годинника. Через це Гак завжди міг передбачати

крокодилову атаку, почувши з-під води чітке цокотіння: ."Цок-цок! Цок-цок!"

Отже, тепер ви знаєте трохи капітана Гака і знаєте, чому він сердито буркотів на саму лише згадку про Пітера Пена. Але цього разу капітанові думки були перервані криком вахтового, що сидів у бочці, прив'язаний до вершечка найвищої щогли:

— Бачу Пітера Пена!

— Що! Де!— закричав Гак, припавши до підзорної труби, спрямованої в небо.

Він подовгу роздивлявся кожну цяточку, аж доки вистежив на одній хмарині Пітера та дітей, які посідали там відпочити.

— Щоб мені очі повилазили, це справді Пен!— радісно вигукнув капітан Гак.— Свистати всіх нагору!! Канонірі, до гармат! Нарешті він спіймався — тепер уже не втече!

А ті четверо, що сиділи на хмарі, безтурботно роздивлялися навколо.

— Ой Пітере, тут усе точнісінько так, як я собі уявляла,— і затока сирен, і все інше,— сказала Венді.

І щойно вона це вимовила, як чавунне ядро, пущене з піратського корабля, пробило м'яку хмару і, ще мокре, просвистіло повз них. В хмарі залишилась дірка, якраз біля ніг Майкла, і хлопчик здивовано зазирнув до неї. Пітер Пен теж глянув униз і підстрибнув на місці.

— Тривога!—закричав він.— Дзінь Белл, бери Венді й хлопців, та рушайте на острів. Я залишаюсь тут, щоб відвернути на себе вогонь піратів!

Наказ Пітера викликав у серці маленької Дзінь Белл цілу бурю почуттів. Тепер уже час розповісти вам, що феї подобався Пітер Пен і вона дуже сердилась, коли відчувала, що Пітер хоче дружити з якоюсь іншою дівчиною. Отож Дзінь змінила своє ставлення до Венді, бо їй здалося, що Пітер Пен занадто уважний до малої казкарки. Тепер ревнива фея зістрибнула з хмари й помчала до острова, чимдуж тріпочучи крильцями. Своїм нещирим маленьким серцем вона сподівалася, що діти відстануть від неї і вона встигне зробити все, що замислила.

Дзінь Белл, яку всі, хто знав її краще, просто називали Дзінькою, влетіла просто у нетрі, якими поросла Неможлива Країна, і помчала на галявину, де стояло старезне дерево, що давно всохло і звалося Катове дерево. Вона приземлилася на шапочку гриба, перескочила на лискучий листочок, і враз перед нею в сучку відчинилися двері, що вели всередину струхлявілого стовбура. Дзінь вправно з'їхала слизьким хідником і опинилась у підземній кімнатці — таємному помешканні Пітера Пена. Вона підняла страшенний дзенькіт, наче виправдовуючи своє ім'я. Пурхаючи з кутка в куток підземної кімнати, Дзінька тоненько видзвонювала, не даючи собі ні миті спочинку. Вона знала, що не так легко збудити від сну Загублених хлопців, які солодко похропували, схожі на хутряні клубочки.

Врешті вони прокинулись, незадоволені, потяглися і мовчки вислухали Дзінь Белл.

— То Пітер Пен бажає, щоб ми збили причепу Вен-ді?— загукали хлопці.— Веди нас негайно ж!

І вони поспішили на поверхню з підземної схованки.

Коли в повітрі з'явилися втомлені Венді, Майкл та Джон, їх зустріла злива камінців і дрючків. Загублені хлопці особливо намагалися поцілити "причепу Венді". І Венді почала падати. В неї пропали усі щасливі думки, а без щасливих думок ніхто не може літати...

— Ур-ра! Ми піймали причепу Венді!— закричали Загублені хлопці.

Та цієї ж миті прибув Пітер Пен. Ну й розсердився ж він, коли виявив, що хлопці збивали Венді! Він, правда, підхопив її вчасно, перш ніж вона впала на землю. Хлопцям добре перепало.

— Я запросив Венді, щоб вона була нам за маму і розповідала різні цікаві історії. Добре ж ви зустріли її!— сказав Пітер.— Ходімо, Венді, я покажу тобі русалок. А ви, хлопці, забирайте Майкла та Джона і пограйте зінді-янами.

Пітер з Венді полетіли, а хлопці пішли крізь ліс, щоб захопити в полон кількох індіян, коли тих вдасться знайти. Це була улюблена гра Загублених.

Вони тихенько скрадалися, слухаючи голоси лісу.

В лісах, якими поросла Неможлива Країна, було повно диких звірів, але жоден з хлопців не виявив остраху і

А тим часом на іншому кінці острова Венді й Пітер гостювали в русалок у їхній мирній затоці. Та в розпалі жвавої розмови Пітер притулив раптом палець до уст і прислухався.

Повз них пропливав човен з піратського корабля. Помилитись було неможливо, бо у човні стояв сам лихозвіс-ний капітан Гак, а веслував піратський кухар Смі. На кормі ж, біля керма, туго зв'язана шнурами, сиділа Дика Лілея, дочка індіянського вождя, добра приятелька Пітера.

— Вона в нас заговорить,— процідив насмішкувато капітан Гак.

— Вона викаже нам, де живе Пітер Пен, а ні, то ми прив'яжемо її на слизькій скелі Череп, і дівчисько захлинеться в припливній хвилі,— додав Смі.

Але горда і незрадлива Дика Лілея не сказала їм ані словечка.

Венді й Пітер почали гарячково думати, як допомогти хоробрій індіянці. Вони полетіли до скелі Череп. Пітер згадав, що колись він непогано умів наслідувати голос капітана Гака,.і вирішив скористатися цим умінням. Хлопець і дівчина сховались на скелі й дочекалися піратського човна. Капітан Гак пішов шукати місце для страти Дикої Лілеї, і тоді Пітер капітановим голосом звернувся до Смі, наказуючи тому перенести індіянку до печери.

Немудрий кухар вже погодився і навіть відніс дівчину, куди було вказано, але тут з'явився капітан Гак і зразу ж зрозумів, з ким має справу. Пірат зрадів такій нагоді — він вихопив шпагу й кинувся до Пітера Пена, прагнучи проштрикнути хлопця.

Тим часом почався приплив. Вода піднімалася дедалі вище, і, поки Пітер та капітан Гак намагалися скинути один одного в розбурхані хвилі, вода вже дійшла до підборіддя гордій індіянці, що, зв'язана, сиділа в печері. Ще трохи — і Дика Лілея

захлинеться! Пітер Пен збив нарешті пірата з ніг — той стрибнув у човен і ганебно втік з поля бою; Пітер і сам не знав, звідки йому додалося сили. Певно, сили завжди додаються, коли потрібно рятувати друга.

Венді й Пен ледве встигли розплутати Дику Лілею, як вода заповнила вже всю печеру. Тільки тепер ніякий приплив не був їм страшний. Втрьох вони полетіли до селища, де жили батьки і все плем'я Дикої Лілеї.

На веселому святі зійшлися усі разом — Загублені хлопці, Джон та Майкл, яких індіяни давно вже порозв'язували, і новоприбула трійця — Дика Лілея, Венді й Пітер.

Хлопці співали й танцювали під веселу індіянську музику, а Пітера Пена обрали на святі вождем — то була найвища честь для гостя. Лиш Венді не веселилась — їй довелося разом з індіянками носити з лісу хмиз для ба~ гаття — такий був індіянський звичай. ,

— Я вже набулася в Неможливій Країні,— сумно сказала дівчина.— Як хотіла б я зараз помандрувати додому!

Індіянське свято було в розпалі. А Смі, піратський кухар, підкрався кущами і спіймав маленьку Дзіньку, накривши її своїм капелюхом, наче метелика.

Дзінька пручалася й дряпалась, та все одно Смі приніс свою полонянку на корабель і віддав капітанові Гаку.

— Добрий день, міс Белл,— сказав Гак, удаючи, що він співчуває враженій ревнощами феї.— Я чув, як погано повівся з вами Пітер Пен, відколи тут з'явилася ця підступна дівчина

Венді. Ми так хотіли б її викрасти! Нехай би драїла на кораблі палуби та варила їжу для команди.

Подумавши про таку можливість, Дзінька аж дзенькнула з радощів.

— Але розумієте, в чому річ,— додав Гак,— ми не знаємо, де живе Пен, тому й не можемо звільнити вас від Венді.

Дзінька замислилася.

— А ви не зробите Пітерові нічого лихого?— запитала во "а голосом, що подзенькував від хвилювання.

— Ну що ти, що ти! Ні в якому разі!— пообіцяв Гак.

Тоді Дзінь Белл підбігла по столу до чорнильниці, вмастила собі чорнилом підошви і пройшла по карті до таємного житла Пітера Пена, позначивши туди дорогу.

— Дякую, дякую, серденько,— сказав зловмисний капітан Гак і замкнув Дзіньку до великої коробки, де стояла гасова лампа.

...А тим часом індіянське свято закінчилося, всі розійшлись по домівках, впала ніч. Венді поклала хлопців спати у підземній кімнатці Пітера Пена й завела з ними мову про маму і про домівку. Загублені хлопці слухали їхню розмову, і Венді запросила їх погостювати в затишному домі Дарлінгів. Всі вирішили негайно полетіти туди. Один лиш Пітер не схотів до них приєднатися. Він сердито одвернувся від них і не схотів відповісти на їхнє прощання. А Венді з хлопцями вилізли по одному через хідник, що йшов по стовбуру Катового дерева.

В лісі ж біля дерева сиділи у засідці Гак та його піратська ватага. Лиш з потаємних дверей з'являвся хлопець, дужа рука затуляла йому рота, і за мить він уже лежав зв'язаний в кущах. Остання з'явилася Венді. Раз, раз!— і вона теж упала, обплутана шнурами. Пірати завдали собі,

на плечі незвичайну свою здобич — дітей — і повернулися

на розбійницький корабель.

— Щоб його грім побив! — пробуркотів Гак.— Пена ми так і не спіймали!

Отож вони з кухарем Смі залишили біля дерева бомбу в пакунку, на якому написали, що це дарунок від Венді для Пітера. Коли Пітер розгорне пакунок, бомба вибухне, і пірати позбудуться свого заклятого ворога.

Побачивши, що всіх дітей взято у полон, Дзінька Белл жахнулася. Вона зрозуміла: це сталося з її провини.

Хлопцям дали на вибір: або нехай стають піратами, або їх поженуть зв'язаними за борт. Страшний вибір! Соромно сказати, але хлопці погодилися бути піратами — їх вабило сповнене пригод піратське життя. Проте Венді була обурена.

— Ні, ми нізащо не станемо піратами!— крикнула дівчина.

— Гаразд,— процідив капітан Гак.— Ти підеш за борт перша.

Пірати поклали на борт дошку, так що кінець її звисав над морем. Засуджений на смерть полонений ішов по ній із

зв'язаними руками і падав у море. Це був звичайний спосіб розправи з полоненими.

Всім було дуже страшно, але навіть найзапекліші з піратів відчули повагу до хороброї Венді, так мужньо вона трималася. А поки пірати дивилися на дівчину, Дзінь Белл утекла і, забувши про всі образи, полетіла шукати Пітера Пена, бо, коли хто й міг допомогти полоненим, знала вона, то лиш він.

А Венді тим часом попрощалася з пов'язаними хлопцями і стала на дошку, перекинуту через борт. Це була жахлива мить, коли вона пішла по доріжці, що обривалася просто в бурхливе море.

Ще два кроки — і мужня дівчина пропала з очей. Всі слухали, затамувавши подих, чекаючи на сплеск, але знизу не долітало ні звуку. Що мала б означати ця тиша?

І тут всі почули таке знайоме і таке веселе кукурікання. Так умів кукурікати лише Пітер Пен. Ну, звісно ж, то був він! Попереджений Дзінькою, Пітер примчав дуже вчасно і встигнув піймати Венді, коли та вже падала.

— Цього разу ти забагато собі дозволив, Гаку!—крикнув він, несучи напівпритомну дівчину на щоглу.

Влаштувавши її, Пітер вихопив короткий меч і стрибнув на палубу, готовий до нового двобою з Гаком.

Такого поєдинку ще не бувало.

Билися не лише капітан з Пітером. Дзінь Белл порозв'язувала усіх хлопців, і вони кинулися на піратів. А

Загублені хлопці вміли-таки битися! Пірати почали стрибати за борт. Незабаром за борт полетіла й шпага, що її Пітер

вибив Гакові з рук, і сам капітан, вже не чекаючи милосердя, стрибнув слідом за нею.

Діти бачили, що Гак намагається доплисти до човна, який хитався на хвилях неподалік, а слідом за ним, голосно цокаючи "Цок-цок!", плив крокодил, який цього разу сподівався здійснити свою мрію і доїсти капітана.

Пітер проголосив себе капітаном корабля.

— Підняти всі вітрила! Команда, на місця! Ми пливемо до Лондона!— крикнув він.

— О Майкле! Джоне!— аж заплакала Венді з великої радості.— Ми повертаємося додому!

Колишній піратський корабель знявся в повітря й поніс тих, що вірять у дива, у силу чарівного слова і у чарівний пил.

Корабель плив, напинаючи всі вітрила на веселому вітрі.

Він розтинав небеса і дуже скоро — швидше, ніж вам здається,— пришвартувався до даху будинку Дарлінгів і скинув трап на підвіконня дитячої кімнати.

Але тепер, коли вони вже приїхали, Загублені хлопці не схотіли залишатися — надто звикли вони до веселих і небезпечних пригод.

— Ні, ми не кинемо Пітера Пена,— сказали вони.— А він не хоче залишати Неможливої Країни. Ми будемо разом навіки. Це вже вирішено!

Ну що ж, хоч як було прикро Венді, Майклові та Джону, вони попрощалися з друзями, і корабель Пітера Пена поплив небом, несучи Загублених хлопців до Неможливої Країни, де всі вони живуть і досі.